

Mensalainen

Suomen Mensa ry:n jäsenlehti | National Newsletter of Mensa Finland

älyn monet kasvot

Suomen Mensa 60 vuotta

- JULKINEN PAINOS JUHLAVUODEN KUNNIAKSI!
- OLETKO SINÄ TYYPILLINEN MENSALAINEN?
- TURVALLISEMPI TILA - RIKKAAMPI YHTEISÖ
- PAIKALLISOSASTOT KUHISEVAT TOIMINTAA

NUMERO **05**
26

3-5 JÄRJESTÖLTÄ

Pääkirjoitus
Puheenjohtajan palsta
Tiedottajan palsta

6-15 SUOMEN MENSA NYT

16 MISTÄ TUNNISTAA LAHJAKKAAT LAPSET?

18-21 HAVAINTOJA

Kuukauden kriisi
Mensalaiset palkintopallilla
Elokuva suosituksia

22-23 MITÄ MUOTOILU ON?

24-26 HARRASTEET

Mensa-nuorten reissu EMAG:iin
Kirja arvostelu
Antin tietovisa
Kirja-SIG

27-29 AJANKOHTAISTA

KEHYS-TYÖRYHMÄ
Mensa mukana Joen yössä

30-32 YHTEYSTIEDOT

Paikallisosastot
Hallitus, toimihenkilöt
Harrasteryhmät

TOIMISTO JA JÄSENASIA

toimisto@mensa.fi 050 525 2464
Suomen Mensa ry, PL 8, 00170 Hki

OMAT TIEDOT JA LEHDEN TILAUS
SÄHKÖISENÄ TAI PAPERISENÄ
jäsen.mensa.fi

ILMESTYMINEN

5/2026 3.8./11.9. | 6/2026 12.10./30.11.

TOIMITUS

Päätoimittaja: Elsa Pankkonen
Sisällöntuotanto: Mensan jäsenet
Osoite: mensalainen@mensa.fi

MENSALAINEN

5/2026, 50. vuosikerta
Julkaisija Suomen Mensa ry
Paino Offset Ulonen Oy, Tampere
Jakelu 3600 osoitteeseen
ISSN 1455-3422

HEIPÄ HEI, PARAHIN LUKIJA – OLITPA SITTEN PITKÄAIKAINEN JÄSEN TAI ENSIKERTALAINEN!

Pitelet käsissäsi jotain aivan poikkeuksellista. Tämä pitelemäsi julkaisu on nimittäin historiallisen käännekohdan kynnyksellä: tämä on Mensalaisen toinen numero, joka on suunniteltu suoraan julkiseen jakoon. Tähän asti lehtemme on ollut pääasiassa jäsenistömme oma, sisäinen kohtauspaikka, mutta nyt avaamme ovet selälleen ja toivotamme jokaisen uteliaan mielen lämpimästi tervetulleeksi tutustumaan maailmaamme. Jos siis tämä on ensimmäinen kosketuksesi Mensalaiseen tai Mensaan järjestönä, ihanaa että löysit tiesi seuramme!

Tämän numeron myötä haluamme näyttää julkisesti sen valtavan ajatusten, tiedon ja luovuuden kirjon, joka yhteisössämme vallitsee. Mensan jäsenistö on taustoiltaan poikkeuksellisen rikas ja monialainen, ja tätä monimuotoisuutta haluamme ylpeänä esitellä myös yhdistyksen ulkopuolelle. Lehtemme sivuilla yhdistyvät tutkittu tieto, syvälinen pohdinta ja pilke silmäkulmassa tehty kevennys.

Tämän historiallisen askeleen äärellä haluan kuitenkin heittää ilmaan myös haasteen. Asumme maailmassa, joka on täynnä monimutkaisia, yhä vyyhtiintyneempiä ongelmia. Samaan aikaan meidän yhteisössämme piilee aivan valtava määrä analyttistä kapasiteettia, hahmotuskykyä

ja erilaista asiantuntemusta. Mitä jos valjastaisimme tämän kapasiteetin yhä vahvemmin rakentavaan käyttöön?

Haastankin sinut pohtimaan, miten voisimme hyödyntää ongelmanratkaisukykyämme yhteisen hyvän edistämiseksi. Syvälinen ajattelu ei nimittäin ole vain teorianpyörittelyä, vaan parhaimmillaan se on kykyä nähdä solmukohtien läpi, kyseenalaistaa vakiintuneita totuuksia ja löytää uusia, toimivia ratkaisuja. Meillä on mahdollisuus olla se voima, joka ei jää vain osoittelemaan epäkohtia, vaan luo ja tarjoaa konkreettisia polkuja eteenpäin.

Jos sinulla on ajatus, idea tai analyysi siitä, miten jokinasioidensolmukohtaavataan, kirjoitaseauki ja lähetä toimitukselle. Ei-jäsenten kirjoittamista teksteistä voimme parhaimmillaan muotoilla pohjia some-postauksillemme ja älyblogiimme haastaen jäseniämme vuorovaikutukseen yli jäsenistörajojen!

Toivotan sinulle inspiroivia ja ajatuksia herättäviä lukuhetkiä tämän merkkipaalunumeron parissa. Sukelletaan yhdessä uusiin teemoihin ja pidetään uteliaisuus valppaana!

Innostunein terveisin,

Elsa, päätoimittaja | mensalainen@mensa.fi

Lehti kotimaahan sekä ulkomaille sisältyy Suomen Mensan jäsenmaksuun
Muun Mensan jäsenelle sähköinen lehti www.mensa.org, paperilehti 20 euroa/vuosi

Ilmoitushinnat palstamillimetri (leveys 32 mm) 0,41 euroa, vakiokoot 1/1-sivu (142x210 mm) 120 euroa, 1/2-sivu (142x105 tai 71x210 mm) 72 euroa, 1/4-sivu (142x53 ai 71x105 mm) 48 euroa, määräpaikkakorotus +20 %, takasivu (172x210 mm) 240 euroa. Pikkuilmoitukset yhdistyksen jäsenille ilmaiseksi.

Laskutus www.mensa.fi/yhteystiedot

TEKOÄLY JA IHMISÄLY

Ihmisaivot on hermosolujen laaja verkosto, joka pohjimmiltaan koostuu aineesta. Se tarkoittaa, ettei fyysikaalisesti ole mitään rajoitetta rakentaa aineesta paljon laajempi vastaavasti toimiva verkosto. Siten rakennettu kone voi muodostua inhimilliseksi yleisälyksi ja lopulta ylittää ihmisälyn kaikilla tasoilla.

Tällä hetkellä tekoäly on kuitenkin täysin eri lailla koneellisesti toteutettu, kuin mitä ihmisaivojen neuroverkko on. Laajat kielimallit pelkistetysti tuottavat vastetta annettuun syötteeseen sen mukaan, mitä sanoja niiden opetukseen käytetyssä valtavassa tekstimassassa todennäköisesti seuraa toinen toistaan. Se ei kuulosta kovin älykkäältä, mutta tulos kuitenkin hämmentää: parhailla kielimalleilla on jo melko hyvin hallussa mielen teoria eli ymmärrys siitä, mitä kysyjä ajattelee.

Hans Moravecin mukaan nimetty Moravecin paradoksi 1980-luvulta sanoo, että tekoälyn on helppo suoriutua aikuisen tasolla älykkyydestissä tai tammipelissä, mutta havaintokyvyssä ja liikkeessä se ei yllä edes yksivuotiaan tasolle.

Laajat kielimallit ovat erilaisesta toimintaperiaatteestaan huolimatta kyenneet jo rikkomaan illuusion tietoisuudesta ja toisen keskustelijan motiivien, tunteiden ja tavoitteiden ymmärryksestä. Ne ovat myös laajentuneet havaintokykyyn jopa niin, että ensimmäiset sotilaslennokit Ukrainan sodassa ovat tehneet iskuja valiten itse kohteensa, ja tekoäly tunnistaa luotettavasti niin ihmiskasvoja kuin syöpäkasvaimia.

Malleihin lisätyt ominaisuudet, kuten semanttinen analyysi sekä erilaiset koneopitut tunnistusperiaatteet ovat kuin sipulin

kerroksia, jotka rakentuvat yksinkertaisen tilastolliseen todennäköisyyteen perustuvan järjestelmäarkkitehtuurin päälle. Tekoäly saa opittavakseen paitsi raakadataa eli vaikkapa kirjan, myös asiantuntijoiden luokitteluja kirjan sisällöstä, käsitteistä ja niiden merkityksistä, ja luo näiden luokittelujen perusteella itsenäisesti uusia luokitteluja, joilla järjestelee ja suodattaa oppimaansa tietomassaa.

Kielimallista puhuminen saattaakin johtaa harhaan, sillä kysymys on lopulta sama kuin ihmisaivojen neuroverkossa: tietoisuus ja ihmisyyden merkityksellisyys rakenteen emergentti ominaisuus, joka luo ja tunnistaa merkityksiä.

Matti Rasinaho, puheenjohtaja

matti.rasinaho@mensa.fi

Korteling, J.H. ym. (2021). Human-versus artificial intelligence. *Frontiers in artificial intelligence*, 4, 622364.

Bubeck, S. ym. (2023). Sparks of artificial general intelligence: Early experiments with gpt-4. (vertaisarvioimaton)

Kumar, P. (2024). Large language models (LLMs): survey, technical frameworks, and future challenges. *Artificial Intelligence Review*, 57(10), s. 260

TIEDOTTAJAN PALSTA

Kirjoitan tätä palstaa kesälomani viimeisinä päivinä, juuri Euroopan mensalaisten vuositapaamisesta eli EMAC:sta palanneena. Tapahtuma oli jälleen tänäkin vuonna todella antoisa, ja isäntämaa Montenegro oli selvästi panostanut järjestelyihin. Mikä tärkeintä, loma sai hetkeksi ajatukset pois arjen kiireistä. Toivottavasti kesä ehti tarjota myös sinulle auringonpaistetta ja edes muutamän rauhallisen hetken työasioiden ulkopuolella.

Tämän lehden ilmestyessä lomat ovat jo kaukana takana ja syksyn tapahtumien ja kampanjoiden järjestely puolestaan täydessä vauhdissa. Kurkataanpa, mitä kaikkea on luvassa: vuorossa ovat hallituksen kuulumiset, viestinnän ja markkinoinnin tilannekatsaus sekä juhluvuoden huipennukset, älykköysviikko ja 60-vuotisjuhluvuoden syyskokous.

Hallituksen kuulumiset

Hallitus on kokoustanut edellisen palstan jälkeen toukokuun lopulla ja elokuun alkupuolella. Esillä ovat olleet muun muassa KEHYS-työryhmän laatimat turvallisemman tilan periaatteet, joista voit lukea lisää tästä lehdestä sekä verkkosivuilta. Tämän lisäksi on käsitelty Mensalaisen budjettia sekä numeroita 4-5/2026, POS-budjettien myöntämisperusteita sekä paikallisosastojen ja SIGien lisäämistä Whatsapp-yhteisöön.

Viestintä ja markkinointi

Viestintä- ja sometiimeissä loppuvuoden markkinointi on jo mukavalla mallilla: juhluvuoden näkyvyys huipentuu älykköysviikon ja syyskokouksen kampanjoihin, ja syyskokousviikolla nostamme esiin myös Mensa-palkintoa. Lisäksi sometiimi on saanut vuoden aikana riveihinsä peräti neljä uutta

vahvistusta, tervetuloa mukaan Matilda, Miika, Tessa ja Sara! Erityisesti TikTokiin kaivataan kuitenkin vielä tekijöitä, joten jos lyhytvideoiden teko kiinnostaa, laita matalalla kynnyksellä viestiä osoitteeseen **tiedottaja@mensa.fi**.

Älykköysviikko ja syyskokous 2026

Juhlavuoden syksy huipentuu älykköysviikkoon 28.9.–4.10. ja syyskokousviikonloppuun 9.–11.10. Älykköysviikolla juhlistamme 60-vuotista taivaltamme testialennuskampanjalla, eli koko viikon ajan testiin pääsee puoleen hintaan. Jos siis mieleesi tulee joku Mensa-henkinen tuttu, joka ei vielä ole käynyt testissä, nyt on hyvä hetki vinkata testiviikosta. Samalla viikolla Aura Kangasniemi, Viliina Lilja ja Matti Rasinaho kiertävät ympäri Suomea pitämässä älykköysluentoja testien lomassa.

Suomen Mensan jäsenille tarkoitettu syyskokousviikonloppu järjestetään tällä kertaa Helsingissä, ja jos johonkin tapahtumaan kannattaa vuoden aikana osallistua niin se on tämä! Kokoushotellina on näyttävä Clarion Hotel Helsinki Jätkäsaarella ja ohjelmaa riittää: vierailuja eduskuntataloon, Observatorioon ja Olympiastadionille, murhamysteeri, LEGO-paja, viskikellarikierros ja paljon muuta. Viikonloppu huipentuu lauantain gaalaillalliseen ja sunnuntain syyskokoukseen.

Muistathan ilmoittautua ohjelmiin **viimeistään 20.9. jäsenportaalissa ja maksaa maksulliset tapahtumat 21.9. mennessä**. Nähdään Helsingissä ja mainiota juhluvuotta!

Maria Pöllä, tiedottaja
tiedottaja@mensa.fi

MENSA SUOMESSA JO 60 VUOTTA!

Mensa on kansainvälinen järjestö, jonka tärkeimmät tavoitteet ovat älykkyyden tunnistaminen testaustoiminnalla, sekä älykkyyteen liittyvän tiedon välittäminen ja edistäminen esimerkiksi tukemalla älykkyytutkimusta.

Mensa saapui Suomeen vuonna 1966. Suomen Mensa perustettiin vuonna 1966, eli kaksikymmentä vuotta sen jälkeen kuin kansainvälinen Mensa perustettiin. Suomen-yhdistys syntyi muutaman ulkomailla Mensasta kuulleen ja testeissä käyneen jäsenen aktiivisuudesta.

Perustamisestaan lähtien yhdistys on toiminut aktiivisesti ja sen jäsenmäärä on jatkuvasti kasvanut. Suomen Mensa ry:ssä on jäseniä noin 2 900, joista noin kolmasosa asuu Helsingin Mensan vaikutusalueella.

Suomen Mensa on väkilukuun suhteutettuna yksi maailman suurimmista kansallisista Mensoista. Jäsenistö koostuu eri ikäisistä ja taustoiltaan ja elämäntilanteiltaan mitä erilaisimmista yksilöistä.

Naisiajäsenistä on noin kolmasosa, eli joksikin saman verran kuin testiin osallistuvista. Jäsenten ikäjakauma on 16–75 ikävuoden välillä, joista 25-30 -vuotiaita on eniten. Ammattinsa ja koulutuksensa perusteella mensalaiset ovat hyvin heterogeenista joukkoa, joskin korkeakoulututkinnot ovat Mensassa jonkin verran tavallista yleisempiä.

Mensan toiminta on vahvan jäsenlähtöistä

Suomen Mensa ry:n toiminta perustuu jäsenistön vapaaehtoistyöhön ja mielenkiinnon kohteisiin. Suurin osa tapahtumista on vapaamuotoisia tapaamisia, kiinnostavien keskustelujen ja esimerkiksi lautapelien tai ruoan ja juoman äärellä kokoontumisia. Toimintaan kuuluvat myös erilaiset asialustukset ja yritysvierailut.

Lisäksi jäsenet organisoivat monia teematapahtumia, kuten teatteri- ja

taidenäyttelyvierailuja, retkiä kotimaan mielenkiintoisiin kohteisiin tai erilaisia toiminnallisia viikonlopputapahtumia.

Suomen Mensa ry:stä löytyy myös liikunta- tai harrasteryhmiä, sinkku- ja perheteroimintaa sekä nuorten toimintaa. Jäsenet voivat halutessaan osallistua myös Mensan kansainvälisiin tapahtumiin.

Monelle jäsenelle Mensa on innostava ja stimuloiva yhteisö, jonka toiminta tarjoaa älyllisiä virikkeitä ja kiinnostavia keskusteluja toisten älykkäiden ja aktiivisten ihmisten seurassa.

Suomen Mensalla on 15 paikallisosastoa ja aktiivista toimintaa kaikilla suurimmilla paikkakunnilla. Paikallisosastot järjestävät jäsenilleen erilaisia tapaamisia ja vierailuja viikoittain tai kuukausittain. Lisätietoa paikallisosastoista sivulla www.mensa.fi/paikallisosastot/

Mensalla on myös aktiivinen verkkofoorumi jäsenilleen, kuudesti vuodessa ilmestyvä jäsenlehti Mensalainen sekä monenlaista vapaamuotoista toimintaa ympäri maata.

MENSAN TESTIKALENTERI SYYS-LOKAKUU 2026 (MUUTOKSET MAHDOLLISIA)

Helsinki

Rikhardinkadun kirjasto
12.9.2026 klo 13:00

Helsinki

Helsingin Saksalainen koulu
29.9.2026 klo 17:15

Forssa

Forssan kaupunginkirjasto
2.10.2026 klo 17:00

Tampere

Sampola
3.10.2026 klo 14:00

Oulu

Kastellin monitoimitalo
3.10.2026 klo 12:00

Lahti

LUT:n Mukkulan kampus
3.10.2026 klo 12:00

Lahti

UT, Mukkula Campus (test in English)
3.10.2026 klo 13:00

Rovaniemi

Lyseonpuiston lukio
4.10.2026 klo 12:00

Turku

Ilmoitetaan myöhemmin
4.10.2026

Vaasa

Vaasan yliopisto
7.10.2026 klo 17:00

Vaasa

University of Vaasa (test in English)
Oct 7th.2026 at 6PM

Vasa

Vasa universitet (test på svenska)
7.10.2026 kl 19:00

Riihimäki

Riihimäen kaupunginkirjasto
9.10.2026 klo 17:00

Porvoo

Porvoon pääkirjasto
13.10.2026 klo 17:30

Helsinki

Helsingin Saksalainen koulu
24.10.2026 klo 13:00

Ajantasaisen testikalenterin ja
ennakkoilmoittautumislomakkeen löydät
osoitteesta mensa.tapahtumahallinta.fi

Oletko utelias? Kokeile Mensan nettitestä
vaikka heti! www.mensa.fi/nettitesti/

TYYPILLINEN MENSALAINEN

Millainen on mensalainen? Näkyykö älykkyys ulospäin? Tuleeko kaikista älykkäistä huippumenestyjiä?

Mensan jäsenistöä on mahdoton kuvailla yhdellä adjektiivilla. Tai useammallakaan, sillä joukossa on hyvin erilaisia persoonia. Ainoa jäseniä yhdistävä tekijä on heidän saavuttamansa kahden parhaan prosentoin joukkoon kuuluva älykkyysosamäärä.

Mensan jäsenten joukossa on kaikenikäisiä ihmisiä 16-vuotiaista eläkeläisiin. Kaikki koulutusasteet, ammatit ja sosioekonomiset asemat ovat edustettuina jäsenistössä, kuten myös vaihtelevat maailmankatsomukselliset näkemykset ja poliittiset kannat. Tämä monipuolisuus ja erilaisten ihmisten laaja verkosto on monelle jäsenelle yhdistyksen mielenkiintoisin anti. Mensassa istuvat saman pöydän äärellä tasa-arvoisina opiskelijat ja professorit, poliitikot, insinöörit ja mitä erilaisimmat elämäntaiteilijat.

Mensan jäseneksi voi liittyä jokainen, joka saavuttaa älykkyystestissä paremman tuloksen kuin 98 % väestöstä. Jokainen jäsen on Mensassa tasa-arvoinen muiden kanssa riippumatta ulkoisista ominaisuuksistaan, kuten rodusta, uskonnosta, sukupuolesta, iästä, koulutuksesta, asemasta tai varallisuudesta.

Mensan jäsenyys on jokaisen jäsenen oma asia, eikä jäsenyytietoja luovuteta järjestön ulkopuolelle. Tämän takia jäsenistön koostumuksesta liikkuu sekä jäsenistön keskuudessa että järjestön ulkopuolella mitä erilaisimpia käsityksiä, joista vain murto-osa

pitänee paikkansa. Mensa ei kuitenkaan poikkea muista järjestöistä siinä, että kaiken toiminnan on hyvä perustua todelliseen tietoon jäsenistöstä ja sen tarpeista, etenkin kun yksi järjestön päätavoitteista on älyllisen ja sosiaalisen ympäristön tarjoaminen jäsenille.

Profilointitutkimus kertoo millainen on tyypillinen mensalainen

Kysymyksiin mensalaisuuden olemuksesta on etsitty tarkempia vastauksia esimerkiksi vuonna 2008, jolloin toteutettiin profilointitutkimus yhdistyksen jäsenistä. Lähes 40 % jäsenistä vastasi kyselyyn, joten tulokset tarjoavat luotettavan kurkistuksen mensalaisuuteen.

Mensalaisuuden ydinominaisuudet

Mensalaisten käsityksiä älykkäänä olemisesta ja kokemuksista elämän varrella kysyttiin 24 väittämän avulla. Vastauksista tiivistettiin neljä mensalaisuuden ydinominaisuutta, joissa yhtyvät kaikille mensalaisille yhteiset ominaisuudet ja niiden vaihtelu:

Tieto: Tieto- ja ongelmanratkaisusuuntautunut toiminta, joka tuntuu luonteelta ja josta on sekä iloa että hyötyä.

Vaikeudet: Oman älykkyyden tunnistamiseen, esilletuomiseen tai hyödyntämiseen liittyvät vaikeudet ja ongelmat.

Erilaisuus: Erilaisuuden ja outouden kokemukset, jotka liittyvät ymmärretyksi ja hyväksytyksi tulemisen puutteeseen.

Älykkyys: Kokemus oman älykkyyden tasosta ja ilmenemismuodoista.

Yllä mainittujen neljän ulottuvuuden suhteen kaikkia mensalaisia yhdistää vain kuviopäättelytestillä päätelty korkea älykkyysosamäärä. Mensaälykkyys tarkoittaa nopeata, loogista päättelykykyä, joka voi ilmetä vaikka nopeana tilannetajuna, kielellisenä sukkeluutena, hyvinä ongelmanratkaisutaitoina tai uusien asioiden nopeana omaksumisena. Tällainen älykkyys voi näkyä myös erityisen hyvinä tuloksina perinteisillä lahjakkuusalueilla, kuten musiikissa.

Kokoprofilointiaineistoon luettavissa osoitteessa www.mensa.fi/profilointiaineisto/

Millainen mensalainen olisit?

Nettisivuiltamme löytyy Suomen Mensan 60. juhlavuoden kunniaksi luotu testi jolla voit selvittää, millainen mensalainen olisit! Mitä vastaisit esimerkiksi tähän kysymykseen?

2. Osallistut ensimmäistä kertaa Mensan vuosikokoukseen. Mikä on strategiasi?

- ☐ Ensin baariin tutustumaan ihmisiin, ja sitten pitää selvittää, missä on parhaat huonebileet.
- ☐ Osallistun tietenkin aivan kaikkeen oheisohjelmaan, olipa se peli-iltaa, speed datingia tai juhlaillallista.
- ☐ Nikkaroin itselleni taitettavan jakkaran siltä varalta, että kaikkialla ei ole istumapaikkoja.
- ☐ Perehdyn etukäteen tarkasti kokousaineistoon.
- ☐ Luen aiempien vuosikokousten pöytäkirjat ja selvitän jäsenten äänestyskäyttäytymisen.
- ☐ Lasken mikä on edullisin tapa saapua kokoukseen ja yöpyä siellä.

Tee testi osoitteessa www.mensa.fi/millainen-mensalainen-olisit/

ÄLYKKYYS ON OPPIMISKYKYÄ JA ONGELMANRATKAISU- TAITOA

Älykkyyttä on kyky oppia, soveltaa opittua ja ratkoa ongelmia ja se ilmenee myös taitona ymmärtää ja käsitellä abstrakteja asioita. Älykkyys nähdään myös kyknä hahmottaa erilaisia asioiden välisiä suhteita sekä yksilön taitona käyttää ja kehittää omia kykyjään.

Älykkyys on yksi persoonallisuuden piirteistä. Älykkyys on tärkeä ja positiivinen ominaisuus, mutta on olemassa myös monia muita tarpeellisia persoonallisuuden piirteitä, joita älykkyysosamäärä ei mittaa – esimerkiksi ahkeruus, empatiakyky ja tunnollisuus.

Kaikki hyvät ominaisuudet, nekaan, jotka auttavat yksilöä menestymään ja elämään onnellista elämää, eivät siis sisälly älykkyyteen. Älykkyyden määrittäminen onkin osittain myös filosofinen pulma; älykkyyttä ovat ne asiat, joiden yhdessä sovimme olevan älykkyyttä.

Älykkyyden osa-alueet korreloivat keskenään

Mitattavien kognitiivisten kykyjen, kuten kielellisen taitavuuden, päässälaskun, loogisen päättelyn sekä tilan- ja liikkeen tajun, on havaittu vastaavan toisiaan hyvin eri henkilöillä. Erilaiset kyvykkyyden lajit siis korreloivat keskenään.

Tätä kognitiivisten kykyjen taustalla vaikuttavaa yhteistä tekijää kutsutaan psykometrisessä älykkyytestutkimuksessa yleiseksi älykkyystekijäksi eli g-tekijäksi (general intelligence factor). Kun älykkyytestauksessa keskitytään g-tekijään, voidaan yksilön älykkyyttä mitata varsin tarkasti ja luotettavasti.

Älykkyytestit pyrkivät määrittämään juuritaman yleisen älykkyystekijän tason ja ilmoittamaan

tuloksen ÄO-arvona. Älykkyysosamäärä näyttää korreloivan kohtalaisesti jopa aivojen kokoon ja hermosolujen johtumisnopeuteen.

Älykkyyttä pidetään aivojen perustavanlaatuisena ominaisuutena ja sen voitaisiin sanoa olevan aivojen informaation käsittelyn tehokkuutta tai henkilön yleistä kognitiivista kyvykkyyttä.

Yhteinen tekijä älykkyyttä vaativille tehtäville riippumatta niiden kontekstista (kielellinen, numeerinen, looginen, spatiaalinen jne.) on niiden kognitiivinen monimutkaisuus. Yksimielisyyttä näyttää vallitsevan siitä, että älykkyyttä ilmentää ainakin päättelykyky, ongelmanratkaisukyky ja abstraktia päättelyä vaativien toimintojen oppimiskyky.

Lue lisää älykkyyden mittaamisesta: www.mensa.fi/alykkyytestauksesta

MENSA-PALKINTO

Suomen Mensa ry palkitsee vuosittain huomionosoituksella yhteiskunnallisesti ansioituneen henkilön, ryhmän tai yhteisön, joka on toiminnallaan merkittävästi edistänyt niitä asioita, joiden puolesta Mensa toimii. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi lahjakkuuden tai älykkyyden tunnistaminen, käyttö tai kouluttaminen.

Palkinnon ovat saaneet muun muassa rock-muusikko Tuomari Nurmio, Lukukeskus, avaruustähtitieteen emeritusprofessori Esko Valtaoja, Aku Ankka -lehden toimituskaarti, kosmologi Kari Enqvist sekä kotimaisen tv:n ja elokuvan legenda Pertti "Spede" Pasanen.

Katso kaikki palkitut perusteluineen:

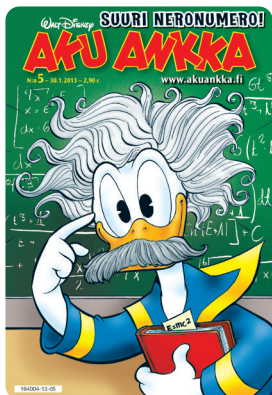
www.mensa.fi/arkisto/mensa-palkinnot/

ESKO VALTAOJA (2017)
"Tähtitieteen emeritusprofessori Esko Valtaojalle annettiin Mensa-palkinto kiitoksena pitkäaikaisesta työstä tieteellisen tiedon kansantajuistajana."
Kuva: Speakersforum

TUOMARI NURMIO (2022)
"Rock-muusikko Hannu "Tuomari" Nurmio palkittiin tämän älykkäistä ja oivaltavista sanoituksista, jotka käsittelevät yhteiskunnallisia ilmiöitä laidasta laitaan."
Kuva: Perttu Saksa

AKU ANKKA -LEHDEN TOIMITUSKAARTI (2014)
"Suomalaisessa Aku Ankassa käytetään suomen kieltä oivaltavasti ja ajan ilmiöitä seuraten, mikä tekee lehdestä eri ikäisille lukijoille helpon lähestyä. Laadukkaan kuvituksen lisäksi lehti viihdyttää myös älykkäällä kielenkäytöllään."

AKTIIVIEN TARINAT

Oma käsitykseni älykkyydestäni alkoi muovautumaan jo koulun ensimmäisillä luokilla, kun huomasin pärjääväni hyvin kokeissa. Olin nuorempana kilpailuhenkinen ja valmistauduin kokeisiin, jotta pärjäisin niissä kaveritani paremmin. Koulumenestyksestä tuli siis varhain osa identiteettiäni. Samaistun usealta Mensalaiselta kuulemaani kokemukseen siitä, että kuinka “on lapsena ollut pikkuvanha”. Yläasteella opettajani keksi eräällä tunnilla jokaiselle oppilaalle jonkin häneen liittyvän positiivisen ominaisuuden, joka oli minun kohdallani “akateemiset taidot”. Sain 9.6 keskiarvon lukuaineista yläasteelta ja siirryin lähiökoulusta Kulosaaren yhteiskoulun lukioon.

Siitä lähtien olen kaikeksi ollut älykkäiden ihmisten kuplassa, mutta en varsinaisesti ole kokenut erottuvani joukosta koulussa enkä töissä. Minulla on haasteita keskittymisessä: mieleni harhailee toisaalle, kun pitäisi olla kuuntelemassa tai tekemässä. En siis samaistu monen Mensalaisen kertomukseen siitä, että he erottuvat työtehtävissään hoksaamalla asiat ennen muita. Enemmän samaistun siihen, että näen asioista monta näkökulmaa ja jumiudun pohtimaan niiden monimutkaisuutta.

Ennen Mensaan liittymistä mietin, oliko koulumenestys siis pelkästään pönttäämisen tulosta. Eräässä keskustelussa joku oli maininnut minulle läpäisseensä Mensan testin ja aloin selvittää asiaa. Tein nettitestin ja sain keskiarvosta poikkeavan tuloksen. Menin testiin ja ylitin “Mensarajan”, vaikka tuntui, että jäin liiaksi varmistelemaan vastauksia. Testissä oli kuitenkin samanlaisia hetkiä kuin matematiikan kokeissa, joissa joskus sain voimakkaan aavistuksen vastauksesta tai menetelmästä heti luettuani kysymyksen, vaikka en tietoisesti ollut ehtinyt laskemaan mitään.

Olin innoissani avattuani kirjekuoren, jossa oli testitulokset ja kutsu Mensan jäseneksi, vaikka en oikein tiennyt, mitä odottaa. Ensimmäisestä tapahtumasta alkaen aloin tutustumaan paikallisosaston vakiokävijöihin nopeasti. Joidenkin kanssa löytyy enemmän yhteistä kuin muiden. Ymmärsin kuitenkin ensimmäisestä tapaamisesta lähtien, että Mensasta löytyy

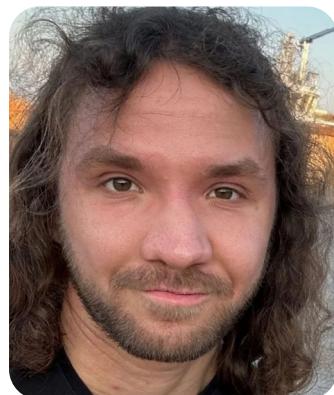
myös ihmisiä, joiden kanssa on poikkeuksellisen mielenkiintoista keskustella. Ainakin uteliaisuus yhdistää monia jäseniä. Pidänkin parhaana puolena Mensaan liittymisessä pysyviä ystäviä, joita tapahtumiin osallistuessa voi löytää.

Ensimmäisen vuoden aikana huomasin olevani yksi ahkerimmista tapahtumakävijöistä ja ryhmäydyttyäni tuntui luontevalta liittyä mukaan paikallisosaston hallitukseen. Olen päässyt vierailemaan Mensan mukana mielenkiintoisissa kohteissa, kuten Keskuskauppakamari, YLE ja Solar Foods. Olen myös viihtynyt paikallisosaston sosiaalisissa illanvietoissa baareissa ja kesäterasseilla. Kitaransoittoa harrastaneena lähdin mukaan myös bändisoittoon keskittyneeseen harrasteryhmään, eli Musiikki-SIG:iin, josta olen saanut potkua harrastukselleni ja päässyt soittamaan keikkoja paikallisosaston juhlissa.

Jäseneksi päästyäsi suosittelen lähtemään matalalla kynnyksellä mukaan paikallisosaston tapahtumiin ja harrastustoimintaan! Sieltä todennäköisesti löydät mielenkiintoisia ihmisiä ja ryhmäytyessäsi saatat myös innostua Mensan vapaaehtoistoiminnasta.

Robert Pulkka

Suomen Mensan jäsen vuodesta 2022 ja paikallisosastovastaava Suomen Mensan hallituksessa.

En pitkään aikaan pitänyt itseäni mitenkään poikkeuksellisen älykkäänä. Olin kyllä lapsena ja nuorena kiinnostunut laajasti eri asioista, luin paljon kirjoja ja pärjäsin ihan mallikkaasti koulussa. Ympäriälläni oli kuitenkin aina itseäni paremmin pärjääviä opiskelijoita, joten vaikka uskoinkin olevani ihan skarppi, huippuälykyys ei todellakaan ollut ominaisuus, jonka olisin liittänyt itseni. Mielikuvani oli, että vaikka pärjäsinikin hyvin pienellä vaivalla, huippuälykäs varmasti pärjäisi samassa tilanteessa erinomaisesti.

Varsinainen havahtuminen tapahtui lukiossa ja hieman sattumalta, kun lukion psykologian tunnillajärjestettiin lyhyt, Mensan testiä vastaava kuviopäätelytesti. Aluksi en aikonut tehdä koko testiä, mutta huomattessani lähes kaikkien muiden hakevan testilapun, muutin mieleni ja kävin nappaamassa yhden itsellenikin. Testi tuntui sujuvan hyvin ja olin jo etukäteen valmis.

Seuraavalla tunnilla tulokset saadessani tyrmistyin aivan täysin: olin nimittäin kurssin ainoa, joka oli saanut kaikki oikein. Se tuntui käsittämättömältä, koska pidin – ja pidän edelleenkin – lukioni vuosikurssia todella fiksuina ihmisinä. En olisi ikinä uskonut erottuvani siitä porukasta.

Lukiossa kuulin myös ensimmäistä kertaa, että on olemassa älykkyyjärjestö nimeltä Mensa. Ajatus jäi kiinnostamaan, mutta varsinainen testissä käyminen siirtyi vielä vuosilla.

Kesällä 2018 päätin lopulta tehdä asialle jotain ja suuntasin erään työpäivän päätteeksi Rikhardinkadun kirjastossa järjestettyyn Mensan älykkyytestiin. Testi tuntui menevän hyvin, ja kun alkusyksystä postilaatikkoon tipahti Mensan kirjekuori, olin jo päättännyt liittyä jäseneksi, jos raja ylittyy. Mensassa kiehtoi salaperäisyys. Olin utelias tietämään, mitä järjestössä tehdään ja ketä siihen kuuluu. Nähtyäni tuloksen ylittävän Mensa-ajan, lähetin jäsenhakemuksen toimistolle ja loppuvuodesta sain vahvistuksen jäsenyydestä.

Ensimmäinen tapahtuma, johon osallistuin, oli Helsingin paikallisosaston kesäterassi. Etukäteen vieraaseen joukkoon meneminen hieman jännitti, mutta jännitys laantui melko nopeasti, kun huomasin, että muut osallistujat olivat paitsi helposti lähestyttäviä myös uteliaita kuulemaan uudesta jäsenestä. Jo tässä vaiheessa tunnistin, että Mensan toiminnassa

minua viehätti sen moninaisuus: oli virkistävää välillä poistua omasta tekniikkakuplastani ja kiehtovaa kuulla aivan eri taustaisten ihmisten elämäntarinoita. Havaitsin Mensan tuovan yhteen ihmisiä, jotka eivät muutoin välttämättä koskaan kohtaisi.

Tapahtumien myötä huomasin pääseväni myös tutustumaan moniin mielenkiintoisiin paikkoihin, joihin en yksityishenkilönä olisi todennäköisesti kovin helposti hakeutunut tai edes päässyt. Vierailut esimerkiksi teknologiayrityksiin, ministeriöön, uskonnollisiin yhteisöihin, tutkimuslaitoksiin ja tehdaskierroksille ovat avanneet monia itselleni vähän vieraampia aiheita. Ne tuovat esille myös toisen Mensan positiivisen puolen: aihepiiriä ei ole rajattu vain yhteen teemaan vaan sama jäsenyys avaa ovia niin tekniikkaa, yhteiskuntaa, kulttuuria, hengellisyyttä kuin arjen hömppääkin käsitteleviin tapahtumiin. Koen Mensan olevan erinomainen paikka sellaiselle, joka on kiinnostunut laajasti monenlaisista maailman asioista ja ilmiöistä.

Tule siis ihmeessä tutustumaan toimintaan ja kokeilemaan, olisiko Mensa sinun paikkasi. Toimintaan voi lähteä mukaan esimerkiksi oman paikallisosaston, harrastuskerhojen (eli SIGien) tai kansainvälisten tapahtumien kautta. Minulle jäsenyys on tuonut paitsi itsetuntemusta myös uusia ihmisiä, oppia ja mukavaa vapaa-ajan tekemistä. Olen erittäin tyytyväinen, että päätin vuosia sitten lähteä mukaan. On täysin mahdollista, että sinä kokisit samoin.

Maria Pöllä

Suomen Mensan jäsen vuodesta 2018, tiedottaja Suomen Mensan hallituksessa ja stipendilautakunnan puheenjohtaja.

AKTIIVIEN TARINAT

ÄLYKKYYS ON LISENSI TEHDÄ ELÄMÄSTÄ SEIKKAILU - MINÄ TEIN

Sekä älystä että Mensasta voi olla paljon iloa ja hyötyä, jos niitä käyttää. Seuraavassa oma tarinani:

Kun liityin Mensaan vuonna 1978, niin minulla oli taustalla monia tietokilpailuvoittoja. Korkea testin pistemäärä ei ollut yllätys. Mensassa viehätyn keskustelujen villeistä ideoinneista ja yllättävistä näkökulmasta.

Olin ponnistanut syrjäkylän vinttikammarista ja huitaissut tutkintoni nopeasti valmiiksi. Siksi olinkin etsimässä mentoreita. Niitä ei löytynyt. Kävikin päinvastoin. Yhdistyksen hallitukseen tarvittiin kesken kaiken luotettavaa talousihmistä, ja minä suostuin. Siihen alkoi tulla monia muita mielenkiintoisia tilanteita ja puuhasin kaikkea eteen tulevaa. Hankin Englannista silloisen kirjallisen esitestin julkaisuuoikeudet ja tein siitä bisneksen.

Samaan aikaan muutama muukin innostui pioneerityöhön, kun kurjasta, varattomasta ja pienestä kerhosta tehtiin merkittävää järjestöä. Pekka H:n kanssa postiteltiin ensimmäisiä satseja kotitestejä aina aamuyöhön saakka. Muutenkin oli tuntuma siitä, että oli onni olla mukana kuumassa ryhmässä. (Hot team)

Sitten havahduin siihen, että keräämälläni kokemuksella pärjää työelämässäkin vaativammissa tehtävissä. Murtauduin ulos B.Virtasen roolista ja pian minulla oli rohkeutta ja näkemystä vetää silloisessa työnantajassani Keskossa aivan uusi juttu: Myös kodinkonemyyjille tuotettiin Mestariomyjäkurssi. Idean lanseeraus, oppikirjan kokoaminen, luentokurssit – koko paketti.

Siitä alkaen eläkkeelle saakka tein mielenkiintoisia ja joskus jopa tuottavia tehtäviä ainajonkinlaisella päälliköntittellillä. Mensassakin on kertynyt kymmeniä vapaaehtoisvuosia. Joskus, pitkäaikaisena tilintarkastajana hiukan ikävissäkin merkeissä, lehden ja paikallisosaston tehtävissä taas antoisimmissa tunnelmissa. Ja tietysti matkaan on kertynyt paljon kiinnostavia tapahtumia, kavereita, ystäviä ja

parisuhteita.

Mitä vois in luvata sinulle?

Jos olet valmistumassa, työtön tai epätyytyttävässä työpaikassa, kannattaa tiedostaa että valintahaastattelussa tai koeajan tiimissä pärjäämisessä auttavat kehittyneet sosiaaliset taidot. Niitä saa hakautumalla sosiaaliin tilanteisiin. Mensa on turvallinen tila kaikille ja samaa kokeneilta voi saada hyviä neuvoja.

Toiseksi. Suomen Mensa on nyt samassa tilanteessa kuin 47 vuotta sitten. Silloin murtauduimme kansan tietoisuuteen kun tietoisuutta luotiin printtimedialla.

Nyt tulevat jäsensukupolvet ovat diginatiiveja. Sillä rintamalla työ on jo aloitettu, mutta tekemistä riittää. Ja hyvä tekijä saa paitsi työn iloa, myös pyytäänsään työtodistuksen. Niitä on jo annettu ja niillä on saatu hyviä työpaikkoja.

Sitä kaikkea se Mensa on. Fiksujen ihmisten sosiaalinen yhteisö. Hyvä, arvostettu brändi, jonka eteen tekeminen olisi vahva meriitti. Ja mahdollisuus löytää elämällesi tärkeitä ihmisiä, ystäviä tai vieläkin enemmän.

Lauri Niemi

Suomen Mensan jäsen vuodesta 1978, sittemmin monissa vastuutehtävissä ja Suomen Mensan kunniajäsen.

MENSA ON YHTEISÖ, JOSTA LÖYTYY ENEMMÄN YHTEISTÄ KUIN OSAISIT ODOTTAA

Tämä on yhden jäsenen pieni tarina elämästä ennen ja jälkeen Mensa-testin: siitä, miten yksi numero auttoi ymmärtämään itseä paremmin, ja miten 3,5 jäätelöä liittyy kaikkeen tähän.

Elämä ennen kuin ymmärsin, miksi ajattelen nopeasti

Olen aina tiennyt olevani utelias ja kiinnostunut ilmiöistä, ihmisistä ja asioista. Nopea, kekseliäs ja idearikas. Pitkään ajattelin, että se on vain maalaisjärkeä yhdistettynä aktiiviseen persoonallisuuteen, ei mitään erityistä.

Työelämässä kannoin vuosia tietynlaista "huijarisyndroomaa". Tehtävät tuntuivat helpoilta, tulokset saavutettavilta ja kiireen keskellä oma toimintakykyni tuntui vain paranevan. Pidin tätä normaalina korkeana resilienssinä ja paineensietokykynä. Olin myös huomannut, että joidenkin kanssa oltiin heti samalla kellotaajuudella. Toisten kanssa kommunikaatio vaatii enemmän kontekstia.

Testi aamukahvin ja monitoheloinnin välissä

Ensimmäisen Mensan nettitestin tein mobiilisti lasten reppuja järjestellessä. Tulos oli lähes Mensa-rajalla. Muistan naurahtaneeni ja kertoneeni töissä supervoimani olevan "monitohelointi", koska aamutoimien ohessa saa melkein Mensa-tuloksen.

Viralliseen testiin meni vuosia. Sen tulos yllätti – ei siksi, ettenkö pitäisi itseäni fiksuna, vaan siksi, että nyt se oli virallista: olin Mensa-tason älykäs. Älykyys ei ole tae viisaudesta. Se on tapa prosessoida tietoa ja hahmottaa maailmaa.

Yhteisö ilman muureja ja 3,5 jäätelöä

Ensimmäinen Mensa-tapahtumani oli vierailu jäätelötehtaalte Turengissa. Kommunikaatio oli vaivatonta ja kun keskustelu harhaili sivupoluille, ei kukaan ihmetellyt sitä.

Päädyimme kysymään tehtaan edustajalta kysymyksiä, jotka olivat selvästi normaalista poikkeavia. Pari tuntia ja noin 3,5 jäätelöä myöhemmin tajusin löytäneeni yhteisön, jota en ollut osannut edes etsiä.

Mensa tuo yhteen ihmisiä, jotka eivät muuten ehkä koskaan kohtaisi. Meitä yhdistää uteliaisuus ja avaramielisyys – yritysvierailuilla, kesäterasseilla, luennoilla. Täällä voi hypätä sivupolulle ja ihmiset pysyvät silti mukana.

Aktiivijäsenenä mukana, koska uteliaisuus ei katso vierestä

Mensalaiseksi tultuani luonteva hyppy aktiivijäsenen rooliin on tuonut mahdollisuuden olla mukana järjestämässä jäsentapahtumia, jotka ruokkivat uteliaisuutta ja joissa voi olla oma nopea itsensä.

Jos et vielä ole jäsen, käy tekemässä testi. On mahdollista, että löydät porukan ja kellotaajuuden, jota et tiennyt kaivanneesi.

Matilda Kivinen

Sarja-innostuja, äiti ja Mensan jäsen vuodesta 2025 sekä Helsingin paikallisosaston hallituksen puheenjohtaja kaudella 2026

MISTÄ TUNNISTAA LAHJAKKAAN LAPSEN?

Suomen Mensan Lahjakkaat lapset –ohjelman tavoitteena on tukea ja tuoda esille lahjakkaiden lasten ja nuorten asiaa. Ohjelman kautta tiedotamme lahjakkuuden tukemisen keinoista sekä tarjoamme lahjakkaille ja heidän perheilleen mahdollisuuden kokemuksiensa jakamiseen.

Lahjakkuutta ei ole helppo määritellä tai tunnistaa, eikä ole olemassa yhtä tapaa varmuudella sanoa, onko lapsi tai nuori lahjakas. On kuitenkin olemassa tiettyjä taitoja ja luonteenpiirteitä, jotka ovat lahjakkaalle tyypillisiä. Lisäksi lahjakkaalla on korkea oppimispotentiaali, ja hän osoittaa selvää kykyä ja kiinnostusta perehtyä yhteen tai useampaan aiheeseen.

Lahjakkuus ja älykyys liittyvät kiinteästi toisiinsa, mutta eivät ole sama asia. Lahjakkuus voidaan määritellä potentiaaliksi tulla hyväksi jossakin, ja älykyys on yksi osatekijä lahjakkuudessa. Vaikka älykyyttä ei sellaisenaan voikaan samaistaa lahjakkuuteen, on se oleellinen tekijä ainakin lahjakkuuksissa, jotka edellyttävät jonkinlaisen kognitiivisen monimutkaisuuden hallintaa. Lasten älykyydestä ei myöskään ole kovin luotettavaa. Jokainen lapsi kehittyy omaa yksilöllistä tahtiaan, ja alaluokilla älykyydestin mukaan lahjakkaaksi määritelty lapsi ei välttämättä ole suhteellisesti katsottuna lahjakas enää lukioikäisenä.

Määrittelyn haastavuuden vuoksi on usein tarkoituksenmukaista määritellä lapsen lahjakkuus ns. käyttötarkoituksesta käsin. Täten voi olla aiheellista määritellä lapsi esimerkiksi matemaattisesti lahjakkaaksi, koska hän on selvästi matematiikasta kiinnostunut ja halukas osallistumaan lisäopetukseen – siis valmis näkemään vaivaa aiheeseen perehtyäkseen ja siten vähintäänkin matkalla kohti lahjakkuuden ilmenemistä. Lapset usein haluavat tehdä asioita, joissa he kokevat olevansa hyviä ja jotka tuntuvat heistä helpoilta, joka puolestaan kasvattaa harjaantuneisuutta kyseiseen asiaan.

Onko lahjakkaalla lapsella korkea älykyydosamäärä?

Lahjakkaille tyypillistä on korkea yleinen älykyys (g-faktori), mutta koska lasten älykyydosamäärän mittaaminen on vaikeaa ja koska erityisesti hyvin nuorten lasten älykyydosamäärä saattaa vielä kehittyä, emme suosittele lasten lahjakkuuden määrittelemistä lähtökohtaisesti älykyydestin avulla.

Mikäli lapsen älykyys, erityislahjakkuus tai ikäisiään edellä oleva kehitysvauhti mietityttää, kannattaa asiasta keskustella ensisijaisesti päiväkodin tai koulun henkilökunnan kanssa. Muun muassa erityislastentarhanopettajilla sekä neuvola- ja koulupsykologeilla on valmiudet arvioida lapsen kyvykkyyttä ikätasoon verrattuna ja tarvittaessa ohjata lapsi eteenpäin älykyyden ja erityislahjakkuuden arviointiin.

Ammattikasvattajilta saa myös tietoa keinoista, joilla voi tarjota lapsille yksilöllisiä onnistumisen elämyksiä niin tiedollisilla, taidollisilla kuin sosiaalisillakin alueilla ja tukea lapsen tasapainoista kehitystä.

Suomen Mensa ry:n tavoite on jakaa Lahjakkaat lapset -ohjelman kautta tietoa lahjakkuuden tukemisen keinoista sekä tarjota lahjakkaille ja heidän perheilleen mahdollisuus kokemuksiensa jakamiseen. Lahjakkaat lapset –ohjelman sisältöä tuottaa joukko vapaaehtoisia mensalaisia. Olemme kiinnostuneita tekemään yhteistyötä lahjakkuuden parissa toimivien ja lahjakkuutta tukevien yhteisöjen ja yritysten kanssa ja osallistumaan tapahtumiin esimerkiksi luennoitsijoina. Lisätietoa nettisivuilla: lahjakkaatlapset.fi

Opettaja! Tiesitkö että voit pyytää ilmaiseksi Suomen Mensan edustajaa luennoimaan psykologian 5 -kurssille aiheesta Mensa ja älykkyys!

Moikka, olen Aura Kangasniemi, Pirkanmaan Mensan puheenjohtaja. Olen aika monta asiaa: Mensan sekä satunnaisten muiden tahojen somen päivittelijä, tiimipäiväpalikkayrittäjä, tosi-tv-kilpailija jo kolmella kaudella, melkein valmis arkkitehti, moottoriturpa sekä ystäväporukkanen. Uskon siihen että älykkyys näyttää jokaisen ihmisen kohdalla hyvin erilaiselta ja ohjautuu juuri sinne mikä nyt sattuu ketäkin kiinnostamaan!

Luentotilaukset ja lisätiedot:
aura.kangasniemi@mensa.fi

Kuva:
Alexandra Packalèn

Kuvassa
luennoimassa Mensan
varapuheenjohtaja ja
testivastaava Viliina Lilja

MENSALAISET PALKINTOPALLILLA

Tällä palstalla uutisoimme mensalaisten saamista palkinnoista, nimityksistä, mitaleista ja muista kunnianosoituksista. Kuvia laitetaan, jos mahtuu. Palstan pitäjä ei vastaa selostuksensa asiantuntemuksen tasosta.

Ville Mustonen kirjoitti Riihimäen lukion parhaat arvosanat

Mensalainen Ville Mustonen kirjoitti huikeat tulokset Riihimäen lukiosta. Lukion parhaaseen arvosanasuoraan napsahti laudaturit äidinkielestä, englannista, pitkästä matikaasta ja yhteiskuntaopista; eximiat fysiikasta ja terveystiedosta sekä hännänhuippuna cum laude biologiasta.

Villen suunnitelmat ovat selvät: oikikseen Helsinkiin. Valtaisat onnittelut Villelle!

*Neljän ällän
ylioppilas Ville
Mustonen. Kuva:
Ville Mustosen
kotialbumi.*

Haluatko Mensalaisen Palkintopallille?

Oletko saanut äskettäin palkinnon tai haluatko ilmiintaa kaverimensalaisen? Kerro palkinnon saaja, myöntäjä ja lisää vaikka linkki lisätietoihin.

Lähetä tiedot Palkintopalli-palstan kokoajalle Katleenalle whatsappina/signalina numeroon 050 576 7632.

Emme valitettavasti pysty julkaisemaan kovin vanhoja palkintoja tai nimityksiä, joten kerro heti kun kuulet mitalista tai kunnianosoituksesta. Varaamme oikeuden karsia pois esimerkiksi perheen sisäiset palkinnot parhaasta kainalopierun tekijästä. Jos tila loppuu, niin isoimmat ja tuoreimmat muistamiset ovat etusijalla.

Teksti: Katleena Kortesus

Antti Strang pääsi valokuvauksen huippukirjaan

Mensan oma luontokuvaaja Antti Strang on saanut kaksi valokuvaansa tunnettuun Bird Photographer of the Year -kirjaan. Kyseessä on kansainvälinen valokuvakilpailu, johon osallistuu tuhansia kuvaajia ympäri maailman.

*Varpuspöllö saaliinsa kanssa. Tämä kuva ei ole BPOTY-ehdokas, sillä niitä ei voi vielä julkistaa.
Kuva: Antti Strang.*

BPOTY-kirjaan päässeet ovat kilpailun parhaimmistoa, ja varsinaiset voittajat julkistetaan vasta 22.9. Kun siis tämä lehti on tullut painosta, muista seurata valokuvauutisia maailmalta. Onnea Antti – koko Mensa pitää sulle peukaloista!

KUUKAUDEN KRIISI: RAVINTOLASHOPPAILU ON SAATAVA KURIIN

Ravintolashoppailulla tarkoitetaan ilmiötä, jossa perheet valitsevat ravintolansa esimerkiksi erilaisten kuluttaja-arvioiden ja matkailusivustojen perusteella. Myös painotetun ruokailun valinta eli vaikkapa vegaanisen lounaspaikan suosiminen on ravintolashoppailua.

Olen huolissani siitä, että Suomessa harrastetaan tällaista shoppailua ihan noin vain yksilökeskeisesti oman mielipiteen perusteella. Perheet haluavat valita ravintolansa "vapaasti", vaikka se luo eriarvoisuutta ja heikentää ravintoloiden yhteismitallisuutta.

Ihmisten pitäisi mieluummin luottaa julkisen sektorin määäämiin ravintolapiireihin. Perheen on hyvä käydä juuri siinä ravintolassa, jonka piiriin kaupunki on hänet määrännyt asuinpaikan perusteella.

Minäkin teen niin. Oma lähiravintolani on Vanajanlinna täällä Hämeenlinnassa, joten ei tulisi mieleenkään ravintolashoppailla missään muualla.

Jokainen ravintola Suomessa on tasanyhtä hyvä. Niitä kaikkia koskee elintarvikelaki ja vaatimus hygieniapasseista. Kaikissa ravintoloissa on kivaa, ja jokaisessa saa maukasta ruokaa.

Ja jos nyt jokin ravintola sattuisi olemaan erityisen heikoilla, voimme tarvittaessa antaa sille erityistukea. Esimerkiksi Raiskin Rasva & Roiske sekä Hervannan BontikkaBaari tarvitsevat enemmän ammattitaitoista henkilökuntaa.

En ole yksin väitteitteni kanssa. Haastattelin juuri **Eisa Kaskulaa**, joka on Helsingin kaupungin ravinto- ja ruokailulautakunnan suomenkielisen jaoston virallis-asiallisten linjanvetojen toimikunnan puheenjohtaja.

Hänenkin mielipiteensä on kirkas:

– Suomessa ravintoloiden eriytymiseen on vaikutettu perinteisesti kaavoituksen ja asuntorakentamisen keinoin. Nyt ei kuitenkaan ole aikaa odottaa taantuman halvaannuttaman rakennusalan elpymistä, Kaskula pamauttaa.

Ravintoloiden segregaatiota on ehkäistävä. Jos ihmiset eivät käy niissä tasaisesti, tarvittaessa valtio voi muuttaa ravintolapiirin rajoja uudelleen.

Kaskula on samaa mieltä kanssani:

– *Meidän päättäjien tehtävä on huolehtia kaikkien perheiden parhaista mahdollisista ravintolaruokailun edellytyksistä. Se on myös koko Suomen etu.*

Olisi päätöntä ajatella, että perheet muka tietäisivät itse, mikä niille on parasta.

Kuva:
Jarno
Lindholm

Katleena Kortesoja on hämeenlinnalainen kolumnisti ja tietokirjailija, joka haluaa lisätä ihmisten valinnanvapautta ja parantaa julkisen sektorin laatua. Katleenan blogin löydät osoitteesta www.eioototta.fi.

ELOKUVASUOSITUKSIA

Älykkyydestä ja lahjakkuudesta on tehty elokuvia monen eri tyylin keinoin. Oletko jo katsonut nämä?

Good Will Hunting (1997)

Mitä jos kampuksen taitavin matemaatikko onkin siivooja, johon kukaan ei ole aiemmin kiinnittänyt huomiota? Elokuva herättää pohtimaan sitä, kuinka älykkyys voi jäädä tunnistamatta, ja kuinka lahjakkuuksia voitaisiin tukea paremmin. Pääosissa ovat mm. Robin Williams ja Matt Damon.

Idiocracy (2006)

Jos maailma tyhmenee vuosi vuodelta, kuinka tyhmä maailma on 500 vuoden kuluttua? Tässä komediaelokuvassa kuvataan, kuinka armeijan salaiseen ihmiskokeeseen osallistunut Joe Bauers, taviksen tavis, herää syväjäädytyksestä vuonna 2505 ja huomaa pian olevansa maailman älykkäin ihminen, hänen ÄO:n ollessa 100. Maailman älykkäimmän ihmisen vastaanotto ei ole kovin ruusuinen tulevaisuuden ihmisten keskuudessa. Elokuvan on ohjannut Mike Judge, joka tunnetaan myös animaatiisarjoista Beavis and Butt-Head sekä King of the Hill.

Atlas Shrugged -trilogia (2011-2014)

Älykkäät ja lahjakkaat ihmiset katoavat vähitellen yhteiskunnasta, eikä kukaan tiedä minne tai miksi. Rautatieyhtiön määrätietoinen johtaja Dagny Taggart lähtee selvittämään mysteeriä, jossa hän joutuu kyseenalaistamaan

asiat, joita hän piti aiemmin itsestään selvyyksinä. Kun talouden alamäki syvenee, infrastruktuuri rapistuu ja apatia vaivaa yhteiskuntaa, kaikki tuntuu päätyvän samaan kysymykseen: Kuka on John Galt? Elokuvatrilogia perustuu saman nimiseen kirjaan vuodelta 1957.

Big Short (2015)

Elokuva kertoo vuonna 2007 alkaneesta finanssikriisistä, ja kuinka joku osasi ennustaa sen ajankohdan. Elokuvan laajempina teemoina ovat toistuvien kaavojen tunnistaminen, todisteiden hankkiminen ja loogisten johtopäätösten teko. Isona teemana on myös konsensuksen haastaminen: jos enemmistö pitää jotain asiaa totena, onko se silloin automaattisesti totta? Pääosissa ovat mm. Christian Bale, Steve Carell ja Ryan Gosling.

Martian (2015)

Astronauttien valinnassa on tiukka seula, jotta astronautit pärjäävät tehtävällään maan ulkopuolella. Entä jos astronautille tapahtuukin jotain odottamatonta eikä sen ratkaisemiseen ole valmista ohjekirjaa? Tässä Ridley Scottin ohjaamassa elokuvassa päähenkilön Mark Watneyn (Matt Damon) tehtävänä on selviytyä yksin Marsissa, mikä vaatii äärimmäistä ongelmanratkaisukykyä. Elokuva perustuu Andy Weirin romaaniin vuodelta 2011.

Teksti: Aleksi Hernesniemi

MITÄ MUOTOILU ON?

Jos tätä olisi kysytty muotoilukouluun juuri päässeeltä minulta vuonna 2016, olisin vastannut, että ”muotoilija on moderni keksijä”. Alan ulkopuolelta se vaikutti siltä: keksitään uusia ideoita ja sitten yritetään keksiä, miten ne toteutetaan. Pitää vain luottaa siihen, että onnistuu keksimään.

Muotoilun kenttä on laaja. On palvelu-, pakkaus-, koru-, ajoneuvo-, brändi-, kaluste-, käyttökokemus-, kriittistä, strategista ja spekulatiivista muotoilua sekä lukemattomia muita muotoilun lajeja. Lähes mitä tahansa voidaan kutsua muotoiluksi. Korkeakoulusta valmistuneen paperissa lukeekin kuvaavasti vain: muotoilija.

Mitä se muotoilu sitten oikein on? Muotoiluun liittyy prosessi, jota kutsutaan kuvaavasti muotoiluprosessiksi. Se antaa suunnittelutyölle rakenteen ja vähentää sattuman merkitystä luomisessa. Aina prosessin lopussa ei odota onnistuminen, mutta jotain prosessi tuottaa joka kerta, prosessin lopussa odottaa maali, prosessin päätös.

Muotoiluprosessi on toistettava työväline, johon kuuluu muun muassa havainnointia, tutkimista, analysointia, ideointia, luonnostelua, suunnittelua, prototypointia, kehittämistä, toteuttamista ja arviointia. Jokainen jalostaa siitä ajan myötä oman versionsa. Yksittäin vaiheet ovat tavallisia, mutta systemaattisesti toistettuna ne luovat luovalle työlle perustan.

Intui tiolla ja fiilikselläkin on paikkansa, mutta lopputulosta ei jätetä niiden varaan. Näennäisen yksinkertaisenkin tuotteen taustalla voi olla valtava määrä päätöksiä ergonomiasta ja materiaaleista valmistustapoihin, kustannuksiin ja tuotantoon.

Muotoilija toimiiikin eräänlaisessa hermokeskuksessa asiakkaan, loppukäyttäjän ja teollisuuden välillä. Kaikilla on erilaiset ja välillä ristiriitaiset tarpeet. Muotoilijan tehtävä on sovittaa niitä yhteen, tehdä perusteltuja kompromisseja ja saada kokonaisuudesta ulos toimiva ratkaisu.

Kymmenen vuoden jälkeen en ajattele muotoilijaa enää modernina keksijänä. **Keksijä saa idean, mutta muotoilijalla on prosessi.** Muotoilija ei poista sattumaa, mutta ei myöskään jätä lopputulosta sen varaan. Hän rakentaa itselleen reitin ja etenee sitä pitkin.

Eikä lähtökohtana tarvitse edes olla idea. Työpöydällä voi olla ongelma, havainto tai kysymys.

Mikä ongelma on ja kehen se vaikuttaa? Mitä tavoitellaan? Mikä on tärkeää ja mistä voidaan luopua? Ratkaiseeko tämä mitään? Tarvitseeko kukaan tätä? Kannattaako tätä ylipäätään tehdä?

Tässä mielessä muotoilu ei ole mielestäni kovin kaukana strategisesta päätöksenteosta. Molemmissa tehdään näkyväksi monimutkaisia kokonaisuuksia, tunnistetaan olennaisimmat kysymykset ja tehdään niiden pohjalta perusteltuja valintoja.

Samat kysymykset toistuvat mittakaavasta riippumatta. Kalustetta suunniteltaessa päätetään materiaalista, rakenteesta tai valmistustavasta. Yrityksessä kohteena voivat olla asiakkaat, palvelut, tuotteet, toimintamallit tai se, mihin rajalliset resurssit kannattaa käyttää. Työkalut ja mittakaava

**Artikkeli:
Turkka Taipale**

*Kuva:
Teemu Heljo*

Turkka Taipale on muotoilija ja yrittäjä, joka työskentelee tuotteiden, palveluiden ja liiketoiminnan kehittämisen parissa.

Hän yhdistää työssään muotoilun, strategisen ajattelun, tuotteistamisen ja kaupallistamisen.

Lisää tietoa ja ajatuksia:
@turkka.exe | turkkataipale.com

muuttuvat, mutta ajattelu on samanlaista: ensin pitää muodostaa tilannekuva ja ymmärtää, mitä ollaan ratkaisemassa. Vasta sitten kannattaa päättää, mitä tehdään.

Muotoilijan tärkein tuotos ei siksi välttämättä ole tuoli, käyttöliittymä, pakkaus tai palvelu. Se voi olla varmuus siitä, että päätökset on tehty parhailla mahdollisilla edellytyksillä. Joskus lopputulos voi olla myös päätös jättää jotain tekemättä.

Hyvä prosessi ei takaa, että ensimmäinen ratkaisu on oikea. Sen avulla voidaan kuitenkin käsitellä epävarmuutta. Ideoita voidaan luonnostella, testata, rakentaa, rikkoo ja tehdä uudelleen ennen kuin niihin sitoutuu liikaa aikaa, rahaa tai materiaa.

Prosessin aikana tuotteeseen kertyy jotain, mistä olen käyttänyt termiä **suunnittelupääoma**. Sillä tarkoitan tuotteeseen sen kehityksen aikana sitoutunutta suunnittelutyötä, tietoa ja ymmärrystä: työtunteja, luonnoksia, prototyyppejä, materiaalikokeiluja, testejä, käyttäjähavaintoja, epäonnistumisia ja niiden pohjalta tehtyjä päätöksiä. Valmiissa tuotteessa suurin osa tästä ei enää näy, mutta se on silti olemassa.

Kaupallisen muotoilun näkökulmasta kiinnostava kysymys on, mitä tälle pääomalle tapahtuu seuraavaksi. Varaston nurkkaan jäävä prototyyppi voi sisältää huomattavan määrän suunnittelupääomaa tuottamatta mitään takaisin. Yksi kaupallisen muotoilijan tehtävistä onkin löytää keinot sen tuotteistamiseen ja kaupallistamiseen: miten tehdystä suunnittelutyöstä rakennetaan kustannustehokkaasti valmistettava tuote ja lopulta jotain, josta joku on valmis maksamaan.

Ehkä juuri tässä on muotoiluajattelun suurin arvo myös muotoilualan ulkopuolella. Idean saaminen on vasta alku. Sen jälkeen pitää selvittää, onko idea ratkaisemisen arvoinen, kenelle sillä on merkitystä ja miten siitä tehdään jotain, joka toimii myös todellisessa maailmassa.

Siihen tarvitaan ongelmanratkaisua. Ja sitä muotoilu parhaimmillaan on.

Entä jos idea on vähän järjetön?

Suunnittelemani Makkarajakkara on esimerkki siitä, mitä idean ja valmiin tuotteen välissä tapahtuu. Lähtökohta oli yksinkertainen: suunnitellaan saunajakkara, jonka päälle vesi ei jää seisomaan. Kaarevat muodot ja saunajakkara, saunamakkara... Makkarajakkara.

Idean keksimiseen menee sekunti. Tuotteen tekemiseen ei.

Sitten alkavat tuotekehityksen kysymykset. Minkä kokoinen makkara on, jos sen päällä pitää istua? Miten rakenne kantaa? Mistä se valmistetaan ja miten? Idean ja tuotteen väliin kertyy suunnittelupääomaa: luonnoksia, prototyyppejä, materiaalikokeiluja, testejä, epäonnistumisia ja ratkaistuja ongelmia.

Makkarajakkara ehti olla neljä vuotta lähes hiljaa, kunnes käytiin sitä esimerkkinä suunnittelupääomasta lyhytvideolla. Ihmiset kiinnostuivat, videot keräsivät yli miljoona näyttökertaa ja lopulta tuotteelle löytyi kotimainen valmistaja sekä kehitin sille oman myyntialustan

Se todisti, että tuote herättää kiinnostusta. Mutta huomio ei ole sama asia kuin liiketoiminta. Miljoona näyttökertaa ei kerro, kuka tuotteesta on valmis maksamaan.

Ratkaistava ongelma siirtyi tuotteesta sen ympärille: valmistukseen, hinnoitteluun, asiakkaisiin, markkinointiin ja jakeluun. Tuotemuotoilu alkoi muuttua liiketoiminnan muotoiluksi, mutta prosessin logiikka pysyi samana: tutkitaan, testataan, arvioidaan ja tehdään seuraava päätös sen perusteella.

Makkarajakkara on minulle esimerkki siitä, miten idea muuttuu prosessin kautta suunnittelupääomaksi ja edelleen kohti kaupallista arvoa.

Kuva:
Turkka Taipale

MENSANUORTEN REISSU EMAG:IIN

Vuosi 2026 on kansainvälisen Mensan 80. juhluvuosi ja Euroopan vuosittaisen mensakokoontumisen, EMAG:n sai tänä vuonna kunnian järjestää Montenegro. Suomesta EMAG:iin lähti noin 15-20 henkilöä, mukaan lukien neljän Mensanuoren porukka. Kokoontumispaikkana toimi Podgorica, joka on yksi Euroopan lämpimimmistä pääkaupungeista.

Nousimme koneeseen Helsinki-Vantaalta noin 18 asteen tyypillisissä Suomi-lämmöissä, mutta heti koneesta ulos astuessa Tivatin lentokentällä aurinko paahtoi pilvettömällä taivaalla noin 38 asteen lämpötilassa. Lämpötila kohosi samoille lukemille joka päivä, joten aurinkorasva ja vesipullo olivat välttämättömiä ulkona. Onneksi sisätilat oli kuitenkin viilennetty ilmalämpöpumpuilla. Podgorican läpi kulki myös useita jokia, joista osassa vesi oli erityisen viileää, joten uimapaikoilla oli mukavaa käydä viilentymässä.

Tapahtumapaikka oli tiedekampus Naučno-tehnološki park, jossa pidettiin sekä luentoja että iltaohjelmaa. Sieltä järjestettiin myös bussikuljetukset muihin tapahtumiin ja kiertueille. Tapahtuma alkoi Ice Breaker -illalla, jossa tutustuttiin muihin osallistujiin vapaamuotoisesti viilenevässä illassa, bändin soittaessa taustalla. Seuraaville päville pystyi varaamaan ohjelmaa monipuolisesta valikoimasta retkiä, luentoja ja juhlia. Retkistä oli tarjolla mm. veneretki Skadar-järvellä sekä retki Barin ja Ulcinjin rantakaupunkeihin. Luentoja ja keskustelutilaisuuksia oli monenlaisista aiheista, kuten demokratiasta Jugoslavian jälkeisissä valtioissa ja neuroverkkojen kehityksen historiasta. Iltaohjelmaa riitti halukkaille vaikka joka illalle ja myös suomalaisedustusta nähtiin Euroviisuja muistuttavassa karaokekilpailussa sekä juhluvuoden discossa, jossa soitettiin hittejä eri vuosikymmeniltä. Viikko huipentui fiiniin gaalailalliseen kallion sisään rakennetussa ravintolassa, jossa pääsimme perehtymään paikallisiin ruokiin ja juomiin (..rakiaan!).

Isoin kulttuurishokki Montenegrossa oli liikennekulttuuri. "Valtatiet" olivat yksikaistaisia

ja mutkittelevia, turvavyöt eivät aina olleet takapenkillä käytettävissä ja ohitukset saattoivat tapahtua ylinopeudella ja ylämäkeen. Myös kahden suomalaisen EMAG-osallistujan reissu sai ikävän käänteen, kun auto ajoi päälle, vaikka kävelijät ylittivät tietä vihreillä valoilla: Tästä seurasi käynnit lääkärillä ja syyttäjän virastolla sekä loppureissu kävelykepeillä. Toisena kulttuurishokkina mainittakoon vielä pizzalaatikoista kiinnostuneet kulkukoirat, joita käyskenteli ympäri keskustaa liikennevaloja noudattaen.

Positiivista Montenegrossa oli erityisesti upeat vuoristo- ja rantamaisemat, joita retkillä päästiin ihailemaan. Alueen hintataso oli myös suopea, sillä täyttävän ravintola-annoksen sai paikasta ja annoksesta riippuen 10-25€ hintaan. Reilun kilometrin matkan tiedekampukselle kulki mielellään helteessä taksilla, koska sille tuli hintaa vain 2€ per matka. Paikallisista jäi vieraanvarainen ja rento vaikutelma: Ainakin matkaoppaan tyyli oli esitellä kohteita realistisesti ja ripauksella eleetöntä huumoria, toisin kuin monille oppaille tyypillinen huikentelevainen selitystapa.

EMAG:iin kannattaa ehdottomasti lähteä, mikäli budjetti antaa myöten. Eniten siitä saa irti, kun menee rohkeasti tutustumaan ihmisiin Suomiporukan ulkopuolelta. Oli erityisen hauskaa lähettää viestiä ryhmään, kun on lähdössä päivälliselle ja sitten tutustua paikalle saapuviin mensalaisiin. Seuraavan vuoden EMAG järjestetään Itävallassa, Villachissa. Kannattaa lähteä mukaan, jos matkailu ja mielenkiintoiset kohtaamiset kiinnostavat!

Teksti & kuva: Robert Pulkka

Kuva:
Robert Pulkka

KIRJA-ARVOSTELU: LAHJAKAS OPPIJA KOULUSSA

Sonja Laine, Taina Makkonen &
Kirsi Tirri. Gaudeamus, 2025. 222 s.

Kuinka koulumaailmassa huomioidaan lahjakkaat oppijat? Lahjakkuuden tunnistaminen ja lahjakkaiden oppilaiden tukeminen koulutuksessa on teema, joka aika ajoin nousee julkisuuteen, mielipiteitä jakaen. Aihe on myös Mensalle tärkeä, koska järjestön tarkoituksena on älykkyuden tunnistaminen sekä parantaa lahjakkaiden henkilöiden koulutusmahdollisuuksia.

Tämä kirja on hyvä tiivistys ajantasaisesta tutkimustiedosta lahjakkaiden koulunkäyntiin liittyen. Sävyltään kirja on akateeminen, eli kyseessä ei ole kevyt pokkari junamatkalle, vaan lukeminen vaatii keskittymistä. Teksti on selkeää asiatekstiä ilman jaarittelua. Mutta tämä onkin kirjassa kenties parasta, koska kirjassa ei spekuloida, vaan keskitytään tutkimustietoon. Lähdeluettelo on runsas kirjan pituus huomioiden.

Kirjassa kiinnittää erityisesti huomiota se, kuinka lahjakkaiden oppijoiden tukemiseen voi edelleen liittyä ennakkoluuloja. Juuri siksi tämän kaltaiselle tietokirjalle on kysyntää. Kirjassa osoitetaan, että opetusalan ihmisillä voi olla vanhentuneita käsityksiä siitä, että

lahjakkaan oppilaan opetuksen nopeuttaminen esimerkiksi vuosiluokan yli hyppäämällä olisi haitallista. Tämä kirja kumoaa väittämän ja monta muutakin käsitystä perusteluiden kera. Yksi kirjan johtopäätöksistä on, että opetuksen nopeuttaminen tuntuu olevan alihyödynnettyä vankasta tutkimuksellisesta tuesta huolimatta. Kirjassa esitetäänkin, että opetuksen nopeuttamista tulisi lisätä Suomessa, koska nopeuttaminen on tutkimusten mukaan tehokkain interventio lahjakkaille oppijoille.

Useat kirjassa mainitut tutkimukset ovat otokseltaan varsin pieniä, mikä herättää kysymyksen siitä, onko todellakin niin, että aihepiiristä ei ole saatavilla laajempia tutkimuksia. Tämä jos mikä korostaa, että älykkyuden ja lahjakkuuden tutkimukselle on vielä paljon tilaa.

Teksti: Aleksi Hernesniemi

ANTIN TIETOVISA

01 Mitä tarkoittaa mappien selkämyksessä ESSELTE?

02 Mainitse Suomen sanoja, joiden perusmuodossa on kaksi d-kirjainta

03 Ketkä Marskin ritarit ovat toimineet kansanedustajina?

04 Missä on Tanskan Salmi?

05 Nimeä Suomen kunnat, joilla on raja kahden naapurivaltion kanssa.

06 Millä nimellä poliitikko Karl Herbert Frahm tunnettiin?

07 Kuka oli Ruotsin viimeinen sotamarsalkka?

08 Montako lasta historiatietojen mukaan oli Puolan kuningas August Väkevällä (1670-1733)

09 Mitkä ovat seuraavien henkilöiden etunimet: - Maxim, Opel, Porsche

10 Mikä on atamaani?

Kirja-SIG'in lukulista loppuvuodelle 2026

Syyskuu: Kamel Daoud - Tapaus Meursault (2013, ranska, Algeria)

Lokakuu: Anthony Burgess - Kellopeliappelsiini (1962, englantia, Englanti)

Marraskuu: Homeros - Odyssia (751 eaa, kreikka, Kreikka)

Joulukuu: Italo Calvino - Jos Talviyönä Matkamies (1979, italia, Italia (syntynyt Kuubassa))

Hyviä lukuhetkiä toivottaa Kirja-SIG!

TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

Mensan turvallisemman tilan periaatteet

Jokaisella on oikeus tuntea olonsa turvallisesti tapahtumissa ilman pelkoa minkäänlaisesta syrjinnästä, häirinnästä, seksuaalisesta fyysisestä tai verbaalisesta ahdistelusta sekä tulla kohdatuksi omalla itsenään ja saada hyvä osallistumiskokemus. Jos huomaat toimineesi väärin, pyydä anteeksi ja toimi jatkossa toisin. Rakennetaan yhdessä kunnioittava ja yhdenvertainen ilmapiiri!

Suomen Mensassa haluamme, että jokaisella jäsenellä on mahdollisuus osallistua toimintaan hyvällä mielin, tulla kohdatuksi kunnioittavasti ja kokea olevansa tervetullut mukaan. Tätä tavoitetta tukemaan on laadittu Turvallisemman tilan periaatteet. Näiden yhteisten pelisääntöjen avulla rakennamme avointa ja kunnioittavaa osallistumisilmapiiriä.

Periaatteita on toivottu jäsenten taholta ja niitä on käsitelty KEHYS-työryhmässä. Suomen Mensan hallitus hyväksyi periaatteet toukokuussa. Näitä periaatteita on tarkoitus noudattaa kaikessa Suomen Mensan toiminnassa, niin tapahtumissa, tapaamisissa kuin kaikessa muussakin yhteisessä tekemisessä.

Huomioi, että periaatteissa mainittua jäsenasiahenkilöä ei olla vielä nimitetty, joten sitä ennen toimitaan Paikallisosasto-ohjeen luvun 6.1. mukaisesti:

“Jos tapahtumissa kohdataan toistuvaa epäasiallista käytöstä osallistujalta, joka selkeästi häiritsee muita, tulee tapahtuman järjestäjän ilmoittaa siitä paikallisosaston puheenjohtajalle, ja hänen tarvittaessa paikallisosastovastaavalle, jos asiaa ei saada muuten järjestymään.”

Lisäksi välitöntä reagointia vaativat tapaukset kannattaa ohjata suoraan hallitukselle.

- **Emme salli syrjintää, häirintää tai vihapuhetta ja puutemme siihen tarvittaessa.**
- **Arvostamme kaikkia yhdenvertaisina ja kunnioitamme moninaisuutta.**
- **Kunnioitamme jokaisen oikeutta määritellä tai olla määrittelemättä itsensä. Emme tee oletuksia kenenkään ominaisuuksista.**
- **Kuuntele muita, kunnioita erilaisia mielipiteitä. Jokaisella on oikeus omaan mielipiteeseensä ja velvollisuus kunnioittaa muiden mielipiteitä. Syrjivät asenteet eivät ole mielipiteitä.**
- **Jos havaitset syrjintää, rasismia tai häirintää tapahtumassa, puutu tilanteeseen tai kerro tilaisuuden järjestäjälle tai vastuuhenkilölle. Ongelmatilanteissa ota yhteyttä jäsenasiahenkilöön.**
- **Foorumilla ja muissa yhdistyksen keskustelukanavissa, ilmoita häiritsevästä viesteistä kanavan moderaattoreille.**

Periaatteet löytyvät myös Suomen Mensan verkkosivuilta osoitteesta <https://www.mensa.fi/turvallisemman-tilan-periaatteet/> ja ne tulevat syksyn aikana saataville myös jäsenportaaliin.

Teksti: KEHYS-työryhmä

MENSA MUKANA JOEN YÖSSÄ

Pohjois-Karjalan Mensa osallistui elokuussa Joensuun keskustassa järjestettyyn Joen Yö -kaupunkifestivaaliin osana tapahtuman Järjestöbulevardia. Joen Yö on pääsymaksuton kulttuuritapahtuma, joka kokoaa vuosittain keskustaan tuhansia kävijöitä sekä lukuisia yhdistyksiä ja muita toimijoita. Vuoden 2026 tapahtumassa vieraili noin 25 000 kävijää, ja Järjestöbulevardilla esittäytyi yli 40 järjestöä.

Mensan pisteellä riitti kiinnostuneita vierailijoita koko illan ajan. Erityisesti mukanamme olleet pulmapelit vetivät ihmisiä puoleensa, ja niiden äärellä syntyi luontevasti keskusteluja niin Mensasta, älykkyydestä kuin älykkyydestien tehtävätyypeistäkin. Moni kävijä oli kiinnostunut kuulemaan lisää Mensan toiminnasta ja tulevista testitilaisuuksista. Ajoitus olikin erinomainen, sillä paikallinen testitilaisuus järjestettiin heti seuraavalla viikolla.

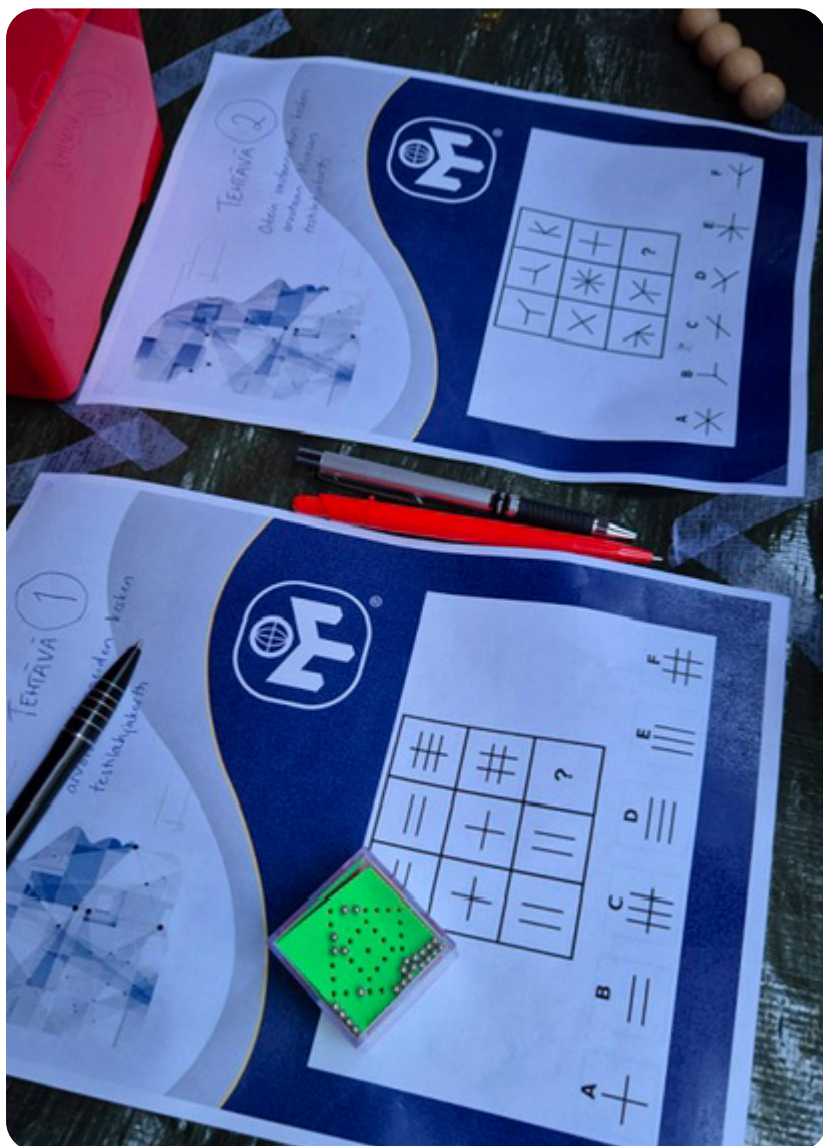
Mensan älyviikon tehtäväkampanja

Joen Yön yhteydessä järjestimme viikon mittaisen tehtäväkampanjan eri puolilla Joensuun keskustaa. Esillä oli vastaavanlaisia

älykkyystehtäviä, joiden yhteydessä ollut QR-koodi johdatti vastauslomakkeelle. Kaikkien oikein vastanneiden kesken arvottiin toinen testilahjakortti. Vaikka kampanjan näkyvyys jäi melko pieneksi, saimme siihenkin mukavasti osallistujia. Tämä sama tehtäväkampanja tullaan toistamaan Mensan älyviikolla 28.9.-4.10.2026 ympäri Joensuuta, joten tästä saa mielellään vinkata myös ystäville, työkavereille ja muille, joiden uskot innostuvan pienestä aivojumbasta!

Tapahtuman parasta antia olivat kohtaamiset ihmisten kanssa. Oli mukava päästä vastaamaan kysymyksiin sekä madaltamaan kynnystä osallistua testiin. Toivottavasti tapasimme tapahtumassa heränneen kiinnostuksen myötä uusia jäseniä myös tulevaisuuden Mensan tapahtumissa. On joka kerta myös ihanaa, kun koululle tulee käymään myös niitä mensalaisia, jotka muuten eivät ole aktiivisesti toiminnassa mukana. Kiva kun kävitte moikkaamassa!

Teksti & kuvat:
Mirva Ryyänen

POS-Pohjois-Karjalan tulevat tapahtumat

Lokakuu:

Älyjahti-kampanja 28.9.-4.10.2026
 Kuukausitapaaminen
 Tutustuminen Lykynlampeen
 Mensan testi lokakuun loppupuolella

Marraskuu:

Kuukausitapaaminen
 Lautapeli-ilta

Pisteellämme oli esillä kaksi esimerkkitehtävää, jotka muistuttivat tyyliltään älykkyytestissä olevia päättelytehtäviä. Tehtävät oikein ratkaisseiden kesken arvottiin testilahjakortti. Kilpailu osoittautui erittäin suosituksi, ja vastauksia kertyi runsaasti.

MENSAN PAIKALLISOSTOT

Suomen Mensa ry:llä on
15 aktiivisesti toimivaa
paikallisosastoa ympäri maata
ja maanlaajuisesti toimiva
Mensanuorten ryhmä.

Paikallisosastot järjestävät suuren osan yhdistyksen tapahtumista. Paikallisosastot toimivat itsenäisesti ja monella paikallisosastolla on omia perinteisiä tapahtumia ja tapoja. Toiminta on kaikkialla vahvan jäsenlähtöistä ja aktiivinen jäsen voi vaikuttaa paljon paikallisosastonsa toimintaan.

Paikallisosastojen tapahtumat ovat avoimia kaikille jäsenille asuinpaikasta riippumatta ja moni jäsen vierailee toisissa paikallisosastoissa kiinnostavan tapahtuman sattuessa kohdalle. Aktiivisimmin erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia järjestetään Helsingin alueella, jossa voi olla 2-3 erilaista tapaamista yhden viikon aikana. Pienemmät paikallisosastot kokoontuvat kerran viikossa tai kerran kuukaudessa.

Tyypillisiä paikallistapahtumia ovat vierailevien luennoitsijoiden alustukset, yritysvierailut, peli-illat, harrastusillat ja kulttuuritapahtumiin osallistuminen. Säännöllisiä tapaamisia on myös keskustelun ja ruokailun merkeissä ilman tarkemmin määriteltyä aihetta.

Mensassa seura ratkaisee

Tärkeintä paikallisosastojen toiminnassa on tarjota jäsenille mahdollisuus tavata toisia mensalaisia kiinnostavan ja stimuloivan tekemisen merkeissä, olivatpa kyseessä vahvan älylliset aiheet tai kevyempi illanvietto. Yhdistystoiminta tarjoaa hyvän kanavan löytää uusia tuttavuuksia esimerkiksi uudelle paikkakunnalle muuttaessa.

Poikkeuksellista Mensan tapahtumissa on mahdollisuus tavata eri ikäisiä ihmisiä ja erilaisten taustojen ja alojen edustajia, joihin ei muissa yhteyksissä välttämättä koskaan tutustuisi. Samalla toteutetaan Mensan ajatusta pyöreästä pöydästä, jonka ympärillä kaikki jäsenet ovat tasa-arvoisia.

Suomen Mensa ry:n paikallisosastot yhteystietoineen löydät sinisestä palkista sivun oikeasta laidasta. Paikallisosastoihin, joiden yhteystietoja ei löydy listasta, saa yhteyden yhdistyksen toimiston kautta.

Paikallistosastot & puheenjohtajat:

Mensanuoret - koko Suomi

Puheenjohtaja: Juunia Honkanen
mensanuoret.pj (at) mensa.fi

PäämajaMensa - Etelä-Savo

Puheenjohtaja: Mira Kaasalainen
etela-savo.pj (at) mensa.fi

Helsingin Mensa - pääkaupunkiseutu

Puheenjohtaja: Matilda Kivinen
helsinki.pj at mensa.fi

Itä-Uusimaa

Puheenjohtaja: Markus Kekäläinen
ita-uusimaa.pj at mensa.fi

Kanta-Häme (Hämensa)

Puheenjohtaja: Sari Jokinen
kanta-hame.pj (at) mensa.fi

Keski-Suomi

Puheenjohtaja: Minna Översti
keski-suomi.pj (at) mensa.fi

Kymenlaakso

Puheenjohtaja: Pia Sipronen
kymenlaakso.pj (at) mensa.fi

Lappi (Napapiirin Mensa - Mensa Arctic Circle)

Puheenjohtaja: Joni-Matti Koskinen
lappi.pj (at) mensa.fi

Oulu - Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu

Puheenjohtaja: Matti Kyllönen
oulu.pj (at) mensa.fi

Pirkanmaa (Mansen Mensa)

Puheenjohtaja: Susa Rajamäki
pirkanmaa.pj (at) mensa.fi

Pohjois-Karjala

Puheenjohtaja: Riikka Tervonen
pohjois-karjala.pj (at) mensa.fi

Pohjois-Savo

Puheenjohtaja: Jyri Valta
pohjois-savo.pj (at) mensa.fi

Päijät-Häme (Päijät-Mensa)

Puheenjohtaja: Janni Kangasmäki
paijat-hame.pj (at) mensa.fi

Satakunta (Satamensa)

Puheenjohtaja: Katri Tuominen
satakunta.pj (at) mensa.fi

Turku - Varsinais-Suomi

Puheenjohtaja: Juha Kivijärvi
turku.pj (at) mensa.fi

Vaasa - Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa

Puheenjohtaja: Tomi Röyskö
vaasa.pj (at) mensa.fi

Kaikki Suomen Mensan toimihenkilöt tavoittaa sähköpostiosoitteella etunimi.sukunimi@mensa.fi

Viestintä ja lehdistö:

tiedottaja@mensa.fi

Jäsenlehden toimitus:

mensalainen@mensa.fi

Mensan toimisto:

toimisto@mensa.fi

Yhdistyksen laskutusosoite
Suomen Mensa ry (Apix skannauspalvelu)
PL 16112
00021 LASKUTUS
Y-tunnus: 1079276-9

Sähköiset laskut voi lähettää myös verkkolaskulla:

Verkkolaskuosoite: 003710792769
Operaattori: Apix Messaging Oy (003723327487)
OVT-tunnus: 003710792769

Suomen Mensa ry:n hallitus

Puheenjohtaja – Chairman: Matti Rasinaho, Porvoo

Varapj, testivastaava: Viliina Lilja, Helsinki

Tiedottaja: Maria Pöllä, Espoo

Sihteeri: Marjo Kylen, Raisio

POS ja SIG -vastaava: Robert Pulkka, Helsinki

Taloudenhoitaja: Ammi Ruotsalainen, Oulu

Muut hallitusjäsenet: Timo Virkki, Tampere & Sanna Tomberg, Tampere

Muut toimihenkilöt

Toimisto, jäsenasiat ja SIGHT-yhteydet:
toimisto@mensa.fi, +358 50 525 2464

Jäsenlehden päätoimittaja: Elsa Pankkonen, Helsinki

SIG = Special Interest Group, harrastusryhmät/-toiminta

SIGHT = Service for Information, Guidance, and Hospitality to Travellers eli kansainvälinen vierailutoiminta

